

Αρείου Πάγου: 1578/1993

Πηγή: Ποιν.Χρ. ΜΔ' 1994, σ. 28

Περίληψη: Ο κατηγορούμενος, ο οποίος κατά την διενέργεια προανακρίσεως είχε προβεί σε δήλωση της κατοικίας ή διαμονής του θεωρείται κατά πλάσμα του νόμου ότι κατοικεί στην διεύθυνση αυτή, στην οποία πρέπει να γίνονται όλες οι προς αυτόν επιδόσεις. Η προθεσμία άσκησης αναιρέσεως για κατηγορούμενο που δικάσθηκε απών δεν αρχίζει εφ' όσον δεν κοινοποιηθεί η ερήμην αυτού εκδοθείσα απόφαση. Άκυρη η επίδοση της καταδικαστικής απόφασης στην αναιρεσείουσα ως αγνώστου διαμονής αφού αυτή είχε ήδη κατά την απολογία της ενώπιον του Πταισματοδίκου δηλώσει συγκεκριμένη διεύθυνση κατοικίας. Πότε υπάρχει η ιδιαίτερη νομική υποχρέωση παρεμπόδισης αξιοποίνου αποτελέσματος. Έννοια της "υπηρεσίας" και του "επαγγέλματος" κατά το άρθρο 315 παρ.2 ΠΚ. Αναιρείται η προσβαλλομένη καταδικαστική απόφαση για σωματική βλάβη από αμέλεια λόγω έλλειψης αιτιολογίας, διότι η διδόμενη αιτιολογία αποτελεί στερεότυπη επανάληψη μέρους του διατακτικού και ούτε η ειδική υποχρέωση της αναιρεσειούσης στο τελεσθέν από παράλειψη έγκλημα αιτιολογείται ούτε ο ουσιαστικός κανόνας αναφέρεται από τον οποίον πηγάζει η ιδιαίτερη νομική της υποχρέωση να περιφράξει τον χώρο όπου ερρίπτοντο τα μπάτσα".

Απόφαση Δικαστηρίου

Πρόεδρος: κ. Ι. ΛΑΣΚΑΡΙΔΗΣ

Εισηγητής: κ. Γ. ΣΤΑΘΕΑΣ

Εισαγγελεύς: Α. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

Δικηγόρος: κ.Κ. Γυφτάκης

Επειδή κατά το άρθρο 273 παρ. 1 ΚΠΔ, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 10 παρ.2 Ν. 1941/1991, α) όταν ο κατηγορούμενος εμφανισθεί ενώπιον του ανακριτή ή του εισαγγελέα, του πταισματοδίκη ή ειδικού υπαλλήλου, που ενεργεί την προανάκριση, αυτοί είναι υποχρεωμένοι να εξακριβώσουν τα στοιχεία της ταυτότητας του από το δελτίο της αστυνομικής του ταυτότητας ή από το διαβατήριό του,

προσκαλώντας τον ταυτόχρονα να δηλώσει την τωρινή διεύθυνση της κατοικίας του ή της διαμονής του. Τα στοιχεία αυτά καταχωρίζονται στην έκθεση της απολογίας. β) Ωστόσο η απόφαση γίνει αμετάκλητη κάθε έγγραφο της προδικασίας και της διαδικασίας στο ακροατήριο, καθώς και κάθε άλλο ποινικό δικόγραφο, επιδίδεται εγκύρωσ στον κατηγορούμενο στη διεύθυνση της κατοικίας ή της διαμονής τους που δηλώθηκε αρχικά, σύμφωνα με τα παραπάνω, εκτός αν ο κατηγορούμενος είχε νομίμως δηλώσει μεταβολή της πριν από την επίδοση. Τέτοια δήλωση ως προς την μεταβολή της κατοικίας ή της διαμονής, μαζί με την ακριβή διεύθυνση πρέπει να γίνεται εγγράφως στον εισαγγελέα του δικαστηρίου, στο οποίο εκκρεμεί κατά τον χρόνο της δήλωσης η δικογραφία. Από την διάταξη αυτή, η οποία αποσκοπεί στην ταχεία εκδίκαση των εκκρεμών ποινικών υποθέσεων και αποφυγή παρελκύνσεως την όλης ποινικής διαδικασίας από συνεχείς μεταβολές της κατοικίας, προκύπτει ότι ο κατηγορούμενος, ο οποίος είχε προβεί σε δήλωση της κατοικίας ή διαμονής του στον ανακριτή ή εισαγγελέα, πταισματοδίκη ή ειρηνοδίκη κατά την διενέργεια προανακρίσεως θεωρείται κατά πλάσμα του νόμου ότι κατοικεί στην διεύθυνση αυτή, στην οποία πρέπει να γίνονται όλες οι προς αυτόν επιδόσεις των εγγράφων της ποινικής διαδικασίας, μεταξύ των οποίων και η καταδικαστική απόφαση έως ότου καταστεί αμετάκλητη, έστω και αν μεταγενεστέρως μετέβαλε κατοικία ή διαμονή, εφ' όσον δεν είχε δηλωθεί η μεταβολή αυτή. Συνεπώς σε κάθε περίπτωση δηλώσεως κατοικίας ή διαμονής δεν υφίσταται δυνατότης επιδόσεως στον κατηγορούμενο, ως αγνώστου διαμονής. Εν απουσία του κατηγορουμένου από την δηλωθείσα διεύθυνση της κατοικίας ή διαμονής του ή τυχόν συνοίκων, το έγγραφον επικολλάται στη θύρα, αντίγραφο δε επιδίδεται και στον τυχόν διωρισμένο αντίκλητο. Οποιαδήποτε επίδοση προς τον κατηγορούμενο, ο οποίος δεν ευρέθει στην δηλωθείσα κατοικία του, λόγω μετοικήσεως του, ως αγνώστου διαμονής κατ' άρθρο 154 παρ.2 ΚΠΔ είναι άκυρη και δεν έχει εννόμους συνεπειάς ως προς την έναρξη της προθεσμίας ασκήσεως ενδίκου μέσου κατά της εκδοθείσης αποφάσεως. Περαιτέρω κατά μεν το άρθρο 473 παρ.1 ΚΠΔ, όπου ειδική διάταξη νόμου δεν ορίζει διαφορετικά, η προθεσμία για την άσκηση ενδίκων μέσων είναι δέκα ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης. Αν ο δικαιούμενος δεν είναι παρών κατά την απαγγελία της απόφασης, η πιο πάνω προθεσμία είναι επίσης δεκαήμερη, εκτός αν αυτός διαμένει στην

αλλοδαπή ή είναι άγνωστη η διαμονή του, οπότε η προθεσμία είναι τριάντα ημερών και αρχίζει σε κάθε περίπτωση από την επίδοση της απόφασης", κατά δε την παρ.3 ιδίου άρθρου η προθεσμία για την άσκηση της αναίρεσης αρχίζει από τότε που η τελεσίδικη απόφαση θα καταχωριστεί καθαρογραφημένη στο ειδικό βιβλίο που τηρείται από τη γραμματεία του ποινικού δικαστηρίου. Από την διάταξη αυτή προκύπτει ότι, εάν ο κατηγορούμενος δικάσθηκε απών από το αρμόδιο δικαστήριο, η προθεσμία του ένδικου μέσου της αναίρεσεως δεν αρχίζει, εφ' όσον δεν κοινοποιηθεί η ερήμην αυτού εκδοθείσα απόφαση. Η κατά την παρ. 3 του άρθρου 473 ΚΠΔ καταχώρηση της εκδοθείσης αποφάσεως στο ειδικό βιβλίο δεν αφετηριάζει την προθεσμία ασκήσεως του ενδίκου μέσου, αν η απόφαση έχει εκδοθεί ερήμην του κατηγορουμένου. Οσάκις δε η τυχόν γενομένη επίδοση είναι άκυρη η προθεσμία του ενδίκου μέσου δεν έχει αρχίσει και ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να ασκήσει το κατά νόμο ένδικο μέσο. Στην προκειμένη περίπτωση η αναιρεσείουσα κατά την εκδίκαση της κατ' αυτής κατηγορίας για σωματική βλάβη εξ αμελείας την 11 Οκτωβρίου 1991 ενώπιον του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Αθηνών ήταν απούσα. Με την προσβαλλομένη απόφαση κατεδικάσθη σε ποινή φυλακίσεως 2 μηνών, η οποία μετετράπη προς 1.000 ημερησίως. Η απόφαση αυτή κοινοποιήθηκε στον Δήμαρχο, διότι εθεωρήθη ότι η αναιρεσείουσα ήταν αγνώστου διαμονής, όπως προκύπτει από το υπό ημερομηνία 31 Ιανουαρίου 1992 αποδεικτικό επιδόσεως του αστυφύλακα Ν.Ν. Όμως η αναιρεσείουσα ήταν γνωστής διαμονής, δεδομένου ότι κατά την απολογία της ενώπιον του Πταισματοδίκου Αθηνών την 7-11-1989 είχε δηλώσει ως διεύθυνση κατοικίας την οδό Μεσογείων αριθ. 340, Αγία Παρασκευή και ο Άρειος Πάγος παραδεκτώς λαμβάνει υπόψη αυτή την απολογία ως σχετιζόμενη με το εμπρόθεσμο της αναίρεσεως. Και ναι μεν η αναιρεσείουσα εις την υπό ημερομηνία 1 Φεβρουαρίου 1990 απολογία της ενώπιον του Πταισματοδίκου Αθηνών δήλωσε διεύθυνση κατοικίας την οδό Φιλίππου Λίτσα 14, Χαλάνδρι, πλην όμως ως διεύθυνση της κατοικίας θα θεωρηθεί η πρώτη διεύθυνση, αφού δεν τηρήθηκε η εις την αρχή αυτής της σκέψεως αναφερομένη νόμιμη δήλωση μεταβολής διεύθυνσεως κατοικίας, η οποία επιβάλλεται από της κατά την 18 Μαρτίου 1991 ενάρξεως της ισχύος του Ν. 1941/1991, ήτοι δεν δηλώθηκε στον Εισαγγελέα του δικαστηρίου, όπου εκκρεμεί η δικογραφία. Κατά πάσαν όμως περίπτωση η αναιρεσείουσα ήταν

γνωστής διαμονής και η καταδικαστική απόφαση έπρεπε να επιδοθεί στην δηλωθείσα διεύθυνση, ενώ δε δεν ανευρίσκεται η ίδια ή άλλο πρόσωπο εκ των αναφερομένων στο άρθρο 155 ΚΠΔ στην παραπάνω κατοικία της έπρεπε να θυροκολληθεί και να γίνει επίδοση της αποφάσεως και στον διορισθέντα της αυτής δια της παραπάνω απολογίας της αντίκλητο δικηγόρο Αθηνών Σ.Μ. Συνεπώς, εφ' όσον η επίδοση της καταδικαστικής αποφάσεως έλαβε χώραν κατά την διαδικασία των αγνώστου διαμονής, σύμφωνα με τα εκτεθέντα, είναι άκυρη και δεν έχει αρχίσει η προθεσμία του ενδίκου μέσου της αναίρεσεως. Ενόψει των εκτεθέντων η ασκηθείσα την 28 Μαΐου 1993 υπό κρίση αναίρεση είναι εμπρόθεσμη και πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω.

II. Επειδή κατά το άρθρο 15 Ποιν. Κώδικα όπου ο νόμος για την ύπαρξη αξιόποινης πράξεως απαιτεί να έχει επέλθει το αποτέλεσμα, η μη αποτροπή του τιμωρείται, όπως η πρόκλησή του με ενέργεια, αν ο υπαίτιος της παράλειψης είχε ιδιαίτερη νομική υποχρέωση να παρεμποδίσει την επέλευση του αποτελέσματος. Η διάταξη αυτή προβλέπει το δια παραλείψεως τελούμενο έγκλημα, το οποίο θεωρείται υφιστάμενο, οσάκις αυτός που παρέλειψε να αποτρέψει την επέλευση αποτελέσματος ανήκοντος στην αντικειμενική υπόσταση ωρισμένου εγκλήματος τελέσεως τιμωρείται, όπως αυτόν, ο οποίος δι' ενεργείας παρήγαγε το αποτέλεσμα, δηλαδή ο δράστης του εγκλήματος τελέσεως. Υπόκειται ειδική μορφή εγκλήματος, δεδομένου ότι η αντικειμενική υπόσταση αυτού τελείται όχι μόνον δι' ενεργείας, αλλά και δια παραλείψεως, εξομοιουμένης νομικώς προς την δι' ενεργείας, παραγωγή του αποτελέσματος. Η παράλειψη με εγκληματικό αποτέλεσμα κατά την αντικειμενική της υπόσταση εντάσσεται στην έννοια του εγκλήματος δια παραλείψεως τελουμένου, μόνον οσάκις ο φερόμενος ως παραλείψας είχε ιδιαίτερη νομική υποχρέωση να παρεμποδίσει την επέλευση του αποτελέσματος. Επιβάλλεται η έρευνα της προϋποθέσεως αυτής, εάν συντρέχει στην δεδομένη περίπτωση, αφού η τυχόν ανυπαρξία της αναρεί την έννοια του δια παραλείψεως τελουμένου εγκλήματος. Η υποχρέωση αυτή ανακύπτει είτε από τον νόμο, οσάκις ρητή διάταξη επιβάλλει ενέργεια συγκεκριμένη είτε από το σύνολον νομικών καθηκόντων και υποχρεώσεων είτε από ειδική σχέση, συνεπεία συμβάσεως ή προηγηθείσης ενεργείας ως εκ της οποίας ο φερόμενος ως υπαίτιος, είχε αναδεχθεί εκουσίως την αποτροπή κινδύνου μελλοντικώς. Προϋποτίθεται ότι θα υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος

μεταξύ της παραλείψεως και του εγκληματικού αποτελέσματος. Εξ άλλου κατά το άρθρο 315 παρ.1 Ποινικού Κώδικος δια την δίωξη του εγκλήματος της σωματικής βλάβης εξ αμελείας απαιτείται έγκληση του παθόντος. Δεν απαιτείται έγκληση, αν ο υπαίτιος ήταν υπόχρεως, λόγω της υπηρεσίας ή του επαγγέλματός του να καταβάλλει ιδιαίτερη επιμέλεια ή προσοχή. Δικαιολογητικός λόγος της αυξημένης ευθύνης είναι το γενικότερο συμφέρον, το οποίον πηγάζει και επιβάλλει την τιμωρία της πράξεως, συνεπεία αναλήψεως εκτελέσεως υπηρεσίας ή ενασκήσεως επαγγέλματος, το οποίον το οποίον επιβάλλει ιδιαίτερη εμπειρία ή τέχνη με άμεσο στόχο την εμπιστοσύνη του κοινού. Ως υπηρεσία θεωρείται η δημοσία, δημοτική, κοινοτική ή νομικού προσώπου, η οποία ενασκειται νομίμως έστω και προσωρινώς, Η έννοια δε του επαγγέλματος εκλαμβάνεται υπό ευρεία μορφή και αποδεσμεύεται από την στενή έννοια του βιοπορισμού. Αντίθετα επεκτείνεται σε οποιοδήποτε ενασχόληση, από την οποία αποκτάται εμπειρία και ικανότητα. Η συναφής εργασία, η οποία συνέχεται με άμεσο και μεγαλύτερο κίνδυνο κατά την εκτέλεση της θεωρείται αναγκαία και επιβαρύνει μια ιδιαίτερη κατηγορία επαγγελματιών, οι οποίοι έχουν υποχρέωση να επιδεικνύουν ιδιαίτερη επιμέλεια και προσοχή προς αποφυγή των κινδύνων εκ του επαγγέλματος. Η αυξημένη ευθύνη των προσώπων αυτών θεμελιώνεται στις ειδικές γνώσεις και στην έκδηλη επικινδυνότητα, η οποία αντανακλά στα φυσικά πρόσωπα, όσα προσφέρουν την εργασία τους και κατά την διάρκεια της υφίστανται σωματική βλάβη. Το δικαστήριο, το οποίον αποφασίζει επί εκκρεμούσης υποθέσεως οφείλει κατά τα άρθρα 93 παρ.3 του Συντάγματος και 139 ΚΠΔ να αιτιολογήσει την κρίση του τόσον κατά τα στοιχεία της αμελείας όσον και κατά την ιδιαίτερη επιμέλεια και προσοχή. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την προσβαλλομένη απόφαση το Τριμελές Πλημμελειοδικείο Αθηνών δέχθηκε ότι η κατηγορουμένη και τώρα αναιρεσείουσα από κοινού με τον συγκατηγορούμενό της Α.Ξ. από έλλειψη της προσοχής την οποίαν ώφειλαν από τις περιστάσεις και μπορούσαν να καταβάλουν προξένησαν σωματική κάκωση και βλάβη της υγείας σε άλλον χωρίς να προβλέψουν το αξιόποιο αποτέλεσμα και ειδικότερα η αναιρεσείουσα ως αρχιτέκτων και επιβλέπουσα μηχανικός των οικοδομικών εργασιών της επί της οδού Χαλεπά 63 οικοδομής και ο συγκατηγορούμενος της ως εργολάβος, δεν μερίμνησαν δια την περίφραξη του χώρου, όπου

τρίτος κατηγορούμενος έριχνε μπάζα με αποτέλεσμα ο εργαζόμενος στην ανωτέρω οικοδομή Ν.Λ., διερχόμενος το ισόγειο να τραυματισθεί. Η αιτιολογία όμως αυτή δεν είναι πλήρης, σαφής και εμπειριστατωμένη, αφού αποτελεί στερεότυπη επανάληψη μέρους του διατακτικού, του αναφερομένου σε παράλειψη της αναιρεσιούσας προς περίφραξη του χώρου ρίψεως των μπάζων της οικοδομής. Περαιτέρω δεν αναφέρονται στο αιτιολογικό της προσβαλλομένης απόφασης τα από την διαδικασία προκύψαντα πραγματικά περιστατικά, οι σκέψεις με τις οποίες έχουν υπαχθεί τα περιστατικά στην ουσιαστική ποινική διάταξη και δεν αιτιολογείται η ειδική υποχρέωση της αναιρεσιούσας στο τελεσθέν από παράλειψή της έγκλημα ούτε αναφέρεται ο ουσιαστικός κανόνας από τον οποίον πηγάζει η ιδιαίτερη νομική υποχρέωση της αναιρεσιούσας να προβεί στην περίφραξη του χώρου, όπου ερρίπτοντο τα μπάζα. Κατ' ακολουθίαν ο εκ του άρθρου 510 παρ. 1 στοιχείο Δ ΚΠΔ πρώτος λόγος αναιρέσεως είναι βάσιμος και κατά το άρθρο 519 ΚΠΔ πρέπει να αναιρεθεί η προσβαλλομένη απόφαση όσον αφορά την αναιρεσίουσα και να παραπεμφθεί η υπόθεση προς νέα συζήτηση στο ίδιο δικαστήριο, συντιθέμενο από άλλους δικαστές, πλην των πρότερων δικασάντων.